

„KINYITOTTUK A KAPUKAT...”

Látogatás a mozgásjavító iskolában

Alighanem érdemes lenne eltűnődni azon, miként fordulhat elő, hogy egy több, mint nyolcvanöt éves múlta visszatekintő intézmény némi túlzással, jószerivel az ismeretlenségben éli a maga életét. Pedig hazánkban a mozgásfogyatékos gyerekek oktatása és nevelése 85 éves múlttal rendelkezik. Igaz, az intézmény első szűk félszázadában még egységes rehabilitációs szervezetként működött, a Mexikói úti otthon irányításával folyt az alapfokú oktatás és a tanoncképzés.

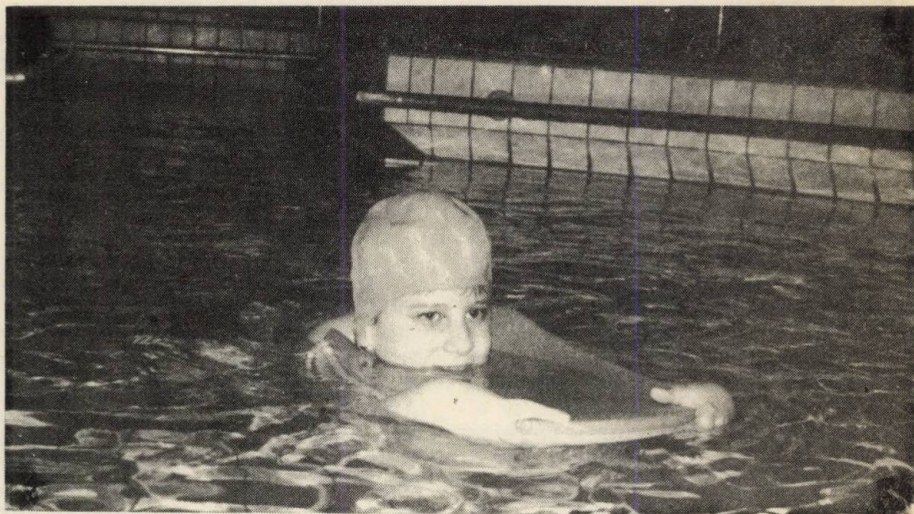
Napjainkban a művelődésiügyi kormányzat a magyar közoktatás részeként gondoskodik a különféle fogyatékosokban szenvedő gyerekek speciális intézményekben folyó képzéséről. Az irányítás célja azonban nem lehet az, hogy valamennyi gyerek külön intézménybe kerüljön. Az az alapvető törekvés, hogy minél több fogyatékos gyerek váljon alkalmassá az egészséges nemzedéktársakkal azonos intézményben történő oktatásra.

A korábbi évtizedekben a Mexikói úti Mozdásjavító Általános Iskolát és Nevelőotthont elsősorban a heine-medines gyerekek intézetének tartották számon. A járvány megszűnésével azonban változott az otthonba kerülők összetétele is. Mint Nádas Páltól, az intézet igazgatójától tudom, napjainkban a Mozdásfogyatékosok Áthelyező Tanácsadó Állomásának munkatársai, komplex orvosi-gyógytárgyok-pedagógiai-pszichológiai vizsgálata és javaslata után van lehetőség az intézeti elhelyezésre. Tanulóik létszáma százötven. Az intézetbe olyan gyerekek vehetők fel, akik végtaghiány, csont és ízületi tbc okozta elváltozások, nagyizületi gyulladások, gerincferdülés, központi vagy perifériás idegrendszeri sérülés miatt mozgásukban nagy mértékben korlátozottak. De segédeszközökkel önálló helyzet-, illetve helyváltoztatásra képesek, és legalább részlegesen képesek önmaguk kiszolgálására. Arról, hogy az iskola miként igyekszik segíteni az önálló életre nevelést az igazgató így beszél:

A tanterv és az úszásoktatás

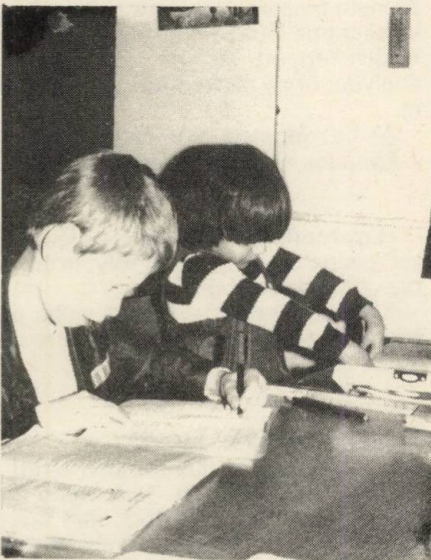
– Miután intézetünkben 5–16 éves korig vannak gyerekek – alapvető feladatunk, hogy az általános iskolai tantervi követelményeknek eleget tegyünk. Mindemellett tanulóink részesei az egésznapos komplex mozgásnevelési programnak. Ez olyan terápiás foglalkozásokat jelent, mint az egyéni mozgáskorrektúra, a logopédiai foglalkozások, a különféle szabadidős foglalkozások, amelyek keretében szakköröket szervezünk, és a sportolással is igyekszünk javítani mozgásbiztonságukat. A mozgásnevelés szerves részét képezik például nálunk a saját uszodánkban tartott hydroterápiás foglalkozások és az úszásoktatás. Ennek kézzelfogható eredménye, hogy tanulóink kilencven százaléka tud úszni, vízbiztonságuk kifejezetten jónak mondható. A gyerekek speciális ellátását hét szakorvos (egyebek között orthopéd, ideggyógyász, szemész, fogorvos, bőrgyógyász) segíti. A komplex fejlesztés szerves részei a kirándulások, rendszeres színház-, mozi- és múzeumlátogatások is.

– Sajnos – folytatja az intézet igazgatója –, a gyerekek mozgását korlátozó betegségek többnyire más, úgynevezett társult betegséggel együtt jelentkeznek. Ilyen körülmények között csakis egy sérülésspecifikus, egyénre szabott gondozással valószínűsíthető meg gondozottainkban a társadalomba való integrálás. Meg kell azonban mondani, ez napjainkban egyre több nehézséget okoz. Nem kizárólag a felgyorsult életritmus miatt,

Lebegés

Tasnádi Ágnes felvételei

Igy születik a fogalmazás

sokkal összetettebb ez annál, mintsem ennyire leegyszerűsíthetnénk. Elsősorban a szociális gondolkodásra nem mindig felkészült közgondolkodást hiányolom. Mintha még nem készültünk volna fel kellően arra a többlet odafigyelésre, többlet gondoskodásra, amit ezek az emberek igényelnek. Ma még az az általános, hogy megcsodálják a mozgássérült embereket, utánuk fordulnak az utcán. És a mozgássérültek, már gyermekkorban is, érzik a társadalomban meglévő zavart, hogy az egészséges emberek nem tudják természetesként elfogadni, természetesen kezelni az ő állapotukat. Példát is mondok. Mielőtt ide kerültem, olyan általános iskolában tanítottam testnevelést, ahová csak egészséges gyerekek járnak. Mivel már akkor is foglalkoztam a mozgássérültek sportjával, sikerült lehetőséget teremteni nekik a tornaterem használatára. A tanítványaim először nem tudták, miként közelítsenek hozzájuk. Aztán egy beszélgetés nyomán előbb patronálni kezdték a mozgássérült sportolókat, később aztán amikor egyre természetesebbé vált ez a kapcsolat, az egészséges gyerekek is beültek a tolokocsiba és kipróbálva a helyzetet együtt sportoltak.

Meggyőződésem, hogy ők felnőttként már nem csodálkoznak rá azokra, akiknek ilyen sorsot szánt az élet, hanem lehetőségeikhez mértén segítik őket.

– Alighanem szükség is lesz erre – mondom –, hiszen a jelenlegi gazdasági helyzetben fennáll a veszélye annak, hogy a munkáltatók elsősorban azoktól igyekeznek szabadulni, akik többlet odafigyelést igényelnek. Így elképzelhető, hogy a mozgássérültek társadalomba való beilleszkedése még több gondot okoz majd.

Számítástechnika

– Érezzük a szorítóbb gazdasági helyzet első jeleit – reagál közbevetésemre Nádas Pál –, ezért nagy figyelmet fordítunk a gépirásra alapozott számítástechnika oktatására, ami jelentős mértékben segítheti tanulóink elhelyezkedését és beilleszkedésüket. Kulturális és sportprogramjaink összeállításakor is igyekszünk nyitni a társadalom felé. Sőt, mi már kinyitottuk a kapunkat. Egy példa erre: lehetőséget kínálunk a kerület iskoláinak arra, hogy uszodánkban tanítsák a diákjaikat úszni. És ami változatlanul nagyon fontos: a gyerekek sportoltatása. Jórészt mi jelentjük az utánpótlást a két mozgássérült sportegyesületnek. Elengedhetetlen a sport azért is, mert amellett, hogy növeli mozgásbiztonságukat, jelentős mértékben elősegíti a személyiség komplex fejlődését, sokuknak ez ad erőt a beilleszkedéshez, ami a társadalmi megítélésük miatt, bizony gyakran kétszeres erőfeszítést igényel.

CSÁSZÁR NAGY LÁSZLÓ

FELHÍVÁS

A Mozdásjavító Általános Iskola és Diákotthon (1145 Budapest, Mexikói út 60.) régi nevén Nyomorék Gyermek Otthona (alapítás éve: 1903) volt tanulóinak számára

BARÁTI KÖR

szervezését kezdeményezi.

Kéri azokat a régi diákokat, akik e baráti kör életrehozását támogatni szándékoznak, a fenti címre küldjék el jelentkezésüket, feltüntetve nevüket, lakcímüket és az évet, amelyben az iskolát végezték.